

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17C/32/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120310366
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Reištetter
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2020:6120310366.1

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica v právnej veci žalobcu v 1. rade mal. T. D., R.. XX. XX. XXXX, bydliskom A. XXXX/X, D. D. a žalobcu v 2. rade mal. A. D., nar. XX. XX. XXXX, bydliskom A. XXXX/X, D. D., zastúpených v konaní zákonným zástupcom X.. K. D., rod. H., nar. XX. XX. XXXX, bydliskom A. B. XXXX/X, D. D., právne zastúpených BOĽOŠ & PARTNERS, s. r. o., advokátska kancelária so sídlom Horná 23, Banská Bystrica, IČO: 36 866 26,1 proti žalovanému O. D., nar. XX. XX. XXXX, bydliskom A. XXXX/X, D. D., o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietá.

Žalovaný nemá nárok na náhradu trov tohto konania voči žalobcom.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia navrhli, aby súd neodkladným opatrením s poukazom na § 325 ods. 1 a ods. 2 písm. e), f) a h) C. s. p. rozhodol a uložil žalovanému, aby dočasne nevystupoval do bytu č. XX, nachádzajúceho sa na X. N., vo vchode Č.. X stavby so súp. č. XXXX - polyfunkčný dom A. B. X, X, X, X, XX, postavenej na pozemku parcely registra „P.“ par. č. XXX/X, druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, o výmere XXXX K., nachádzajúci sa v okrese D. D., obec D. D., k. ú. W., zapísanom na LV č. XXXX (ďalej len „byt“), v ktorom spoločne žijú, zároveň sa k žalobcom nepribližoval na vzdialenosť menšiu ako 20 m a priznal im nárok na náhradu trov konania.

2. Návrh žalobcovia odôvodnili tým, že žalovaný je ich otcom, pričom aktuálne na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 32P/277/2019 prebieha konanie o rozvod manželstva žalovaného s ich matkou spojené s úpravou pomerov k žalobcom. Maloletý T. má diagnostikovaný Aspergerov syndróm a zmiešané poruchy učenia a maloletý A. má diagnostikovanú Autistickú poruchu v obraze VFA, závažnú formu sociálnej fóbie a školskej fóbie, vývinovú disfáziu, závažnú formu zmiešaných porúch učenia a akútnu polymorfnú psychotickú poruchu. Deti majú potrebu osobitného režimu a zaobchádzania. Sú mimoriadne citlivé na akékoľvek zmeny a spory.

3. V období od apríla 2020 sa situácia v domácnosti, v ktorej žijú žalobcovia spolu s matkou a žalovaným, zhoršila natoľko, že ich vzájomné spolužitie sa stalo neúnosným. Žalobcovia majú so žalovaným negatívny vzťah, boja sa ho, nemajú záujem tráviť čas v jeho prítomnosti. Psychický stav žalobcov spôsobený situáciou v rodine si vyžiadal ostatné mesiace opakované návštevy psychiatra. Správanie žalovaného k žalobcom ako aj matke žalobcov bolo dôvodom podania trestného oznámenia pre podozrenie zo spáchania trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 Trestného zákona. Trestné oznámenie bolo síce podané matkou žalobcov, avšak po svojej výpovedi pre orgánmi činnými v trestnom konaní vedenom pod Č.: V.-XXX/X-C.-D.-XXXX s aj žalobca v 1. rade cíti byť rovnako poškodený v danej trestnej veci. Žalovaný trpí psychiatrickými poruchami a ochoreniami, ktoré vyžadujú medikamentóznú liečbu. Pri vyšetrení žalovaný pripustil, že sa nevie ovládať a vybuchne, ak ho matka žalobcov manipuluje. Správanie žalovaného je impulzívne a nepredvídateľné, v dôsledku čoho žijú

žalobcovia so svojou matkou v neustálom strachu o svoju bezpečnosť. O tejto skutočnosti svedčí aj incident medzi žalobcom v 1. rade a žalovaným zo dňa 10. 05. 2020, kedy sa postavil medzi matku a žalovaného v snahe ochrániť matku pred napadnutím zo strany žalovaného. Keď sa matka snažila privolať policajtov, žalovaný jej vytrhol mobil z ruky a vyhodil ho von oknom. Celá situácia vyeskalovala k fyzickému stretu medzi žalobcom v 1. rade a žalovaným, ktorého následkom žalobca v 1. rade utrpel zranenia, o čom svedčí aj lekárska správa zo dňa 11. 05. 2020. Po tomto incidente, na naliehanie matky žalobcov, sa žalovaný odsťahoval zo spoločnej domácnosti. Nakoľko má žalovaný naďalej prístup do bytu, v ktorom žijú žalobcovia so svojou matkou, nakoľko je stále jeho bezpodielovým spoluvlastníkom, stresová situácia stále pretrváva. Žalobcovia zo strachu z možného návratu spojeného s psychickým a fyzickým násilím sa zamykajú v izbe. V dôsledku nepriaznivej situácie v rodine sú začlenení do Plánu sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodičmi, ktorý realizuje Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Bystrica pod č. D.. Vzhľadom na zdravotné znevýhodnenia žalobcov je daná naliehavá potreba bezodkladne upraviť pomery medzi žalobcami a žalovaným. Aktuálna situácia, kedy žalobcovia žijú v strachu z možného návratu žalovaného do spoločnej domácnosti, sa zhoršuje a významne môže narušiť ich zdravotný stav. Pozitívne rozhodnutie súdu by pomohlo stabilizovať zdravotný stav žalobcov a z veľkej časti odbúrať ich stres z návratu žalovaného do spoločnej domácnosti. Rovnako by žalobcov chránilo pred opätovným atakom zo strany žalovaného.

4. Podľa § 324 ods. 1 C. s. p. pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

5. Podľa § 325 ods. 1 C. s. p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

6. Podľa § 325 ods. 2 písm. e), f) a h) C. s. p. neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násillia, nevstupovala alebo iba obmedzene vstupovala do domu alebo bytu, na pracovisko alebo iné miesto, kde býva, zdržiava sa alebo ktoré pravidelne navštevuje osoba, ktorej telesnú integritu alebo duševnú integritu svojím konaním ohrozuje, sa na určenú vzdialenosť nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená.

7. Podľa § 328 ods. 1 C. s. p., ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

8. Podľa § 332 ods. 1, ods. 2 C. s. p. neodkladné opatrenie je vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak. Neodkladné opatrenie podľa § 325 ods. 2 písm. e) je vykonateľné jeho vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

9. Podľa § 8 Občianskeho zákonníka spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (spôsobilosť na právne úkony) vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou. Plnoletosť sa nadobúda dovŕšením osemnásteho roku. Pred dosiahnutím tohto veku sa plnoletosť nadobúda len uzavretím manželstva. Takto nadobudnutá plnoletosť sa nestráca ani zánikom manželstva ani vyhlásením manželstva za neplatné.

10. Podľa § 9 Občianskeho zákonníka maloletí majú spôsobilosť len na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej ich veku.

11. Podľa § 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony.

12. Podľa § 28 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

13. Podľa § 31 ods. 1, ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine rodičia zastupujú maloleté dieťa pri právnych úkonoch, na ktoré nie je spôsobilé. Žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví

maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“).

14. Zastupovanie maloletého dieťaťa je súčasťou rodičovských práv a povinností (§ 28 ods. 1 písm. b) zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine. Rodičovské práva a povinnosti majú obidvaja rodičia, a teda obidvaja rodičia majú právo a povinnosť zastupovať maloleté dieťa. V prípadoch, ak rodičovské práva a povinnosti vykonávajú obidvaja rodičia, jeden z nich môže zastúpiť maloleté dieťa v bežných veciach aj bez súhlasu, resp. vyjadrenia druhého rodiča. Ak by však išlo o podstatnú vec, je nutné, aby s prejavom zastupujúceho rodiča súhlasil aj druhý rodič. Ak by druhý rodič vyslovil nesúhlas, boli by dané podmienky na postup podľa § 35 (porovnaj R 17/1968).

15. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podali maloleté deti, ktoré nemajú spôsobilosť na právne úkony vôbec, a to ani s prihliadnutím na ustanovenie § 9 Občianskeho zákonníka (vychádzajúc aj z preukazovaného zdravotného stavu žalobcov lekáskymi správami pripojených k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia) a ktorých zastupuje advokátska kancelária. Splnomocnenie na zastupovanie maloletých žalobcov v konaní podpísala ako ich zákonný zástupca iba matka X.. K. D.. Druhý rodič - otec O. D. (žalovaný) toto splnomocnenie advokátskej kancelárii nepodpísal, pričom je s vysokou pravdepodobnosťou možné domnievať sa, že o takomto splnomocnení nemá ani vedomosť (aj napr. z dôvodu, že sa zo spoločnej domácnosti žalobcov a matky odsťahoval).

16. Je nepochybné, že podpísanie splnomocnenia advokátovi na zastupovanie v konaní pred súdom nie je bežnou, každodennou vecou v zmysle zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (porovnaj ustanovenie § 35), pretože takýto právny úkon je (okrem iného) spojený aj s vyplatením odmeny advokáta, pričom maloletí žalobcovia nedisponujú vlastnými finančnými prostriedkami. Odmenu tak musí vyplatiť ich zákonný zástupca - matka a otec, ktorých manželstvo nie je doteraz rozvedené (nezaniklo ani bezpodielové spoluvlastníctvo manželov) a nie sú ani žiadnym iným spôsobom upravené rodičovské práva a povinnosti. Práve naopak, napriek prebiehajúcemu konaniu pod sp. zn. 32P/277/2019 o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletým deťom (žalobcom) sú stále obaja rodičia oprávnení a povinní vykonávať svoje práva v rovnakom rozsahu, a teda obaja rodičia zastupujú svoje maloleté deti.

17. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 32P/277/2019 zo dňa 06. 05. 2020 bol navyše návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa matka X.. K. D. domáhala zverenia maloletých žalobcov do jej osobnej starostlivosti s tým, že by bola oprávnená maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach, zamietnutý. Teda aj v bežných veciach sú stále oprávnení a povinní obaja rodičia.

18. Zdôrazňujúc, návrh na nariadenie neodkladného opatrenia s poukazom na § 325 ods. 1 a ods. 2 písm. e), f) a h) C. s. p. podali maloleté deti zastúpené advokátskou kanceláriou, ktorú splnomocnila ich matka, a ktorý smeruje voči ich otcovi, ktorému žiadnym spôsobom neboli ani len obmedzené rodičovské práva v povinnosti. Je nesporné, že podpísanie splnomocnenia matkou žalobcov na podanie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia smerujúceho voči otcovi maloletých žalobcov je právnym úkonom, ktorý vyvoláva potencialitu rozporu záujmov rodičov a maloletých žalobcov objektívneho charakteru (zákaz vstupu ich otca do bytu, ktorý je aj v jeho bezpodielovom spoluvlastníctve, ktorý má vo vzťahu k nimi vyživovaciu povinnosť, ktorý - aj keď za nie bežných podmienok - im stále vytvára aspoň materiálne podmienky pre ich život). Ide o podstatnú vec týkajúcu sa práv maloletých detí, ktorá vyžaduje aj súhlas oboch rodičov a ak nie je možné ho dosiahnuť „dobrovoľne“, je potrebné nahradiť ho rozhodnutím súdu.

19. Žiada sa ešte uviesť, že zákonní zástupcovia maloletých žalobcov neboli ani v časovej tiesni, aby takýto právny úkon - podpísanie splnomocnenia a podanie návrhu - žiadali schváliť súdom, pretože už matka obdobný návrh podala na súde, o ktorom bolo rozhodnuté dňa 14. 04. 2020 v konaní pod sp. zn. 20C/21/2020. Následne podala trestné oznámenie a žalobcovia absolvovali ďalšie lekárske vyšetrenia.

20. V tomto prípade teda neboli splnené hmotnoprávne podmienky na to, aby súd považoval podaný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia za platný právny úkon, nemohol mu preto vyhovieť, ale len zamietnuť.

21. Na tomto závere nič nemení ani to, že žalobca v 1. rade sa cíti byť poškodeným v trestnom konaní, pretože týmto nenadobudol spôsobilosť na právne úkony, nehovoriac o tom, že samotná dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia tiež nebola preukázaná. Z návrhu na vydanie

neodkladného opatrenia musia byť zrejme podmienky dôvodnosti nároku, opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejme akého neodkladného opatrenia sa žalobca domáha. Žalobcovia podali návrh na vydanie neodkladného opatrenia pred začatím konania, avšak neosvedčili naliehavosť situácie a nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy podľa § 325 ods. 2 písm. e), f) a h) C. s. p. Účelom tohto inštitútu je eliminovať kontakt páchatel'a domáceho násillia alebo osoby dôvodne podozrivej z takéhoto skutku s jeho obeťou. Pri nariadení neodkladného opatrenia musí mať súd za osvedčené dôvodné podozrenie z násillia na žalobkyni a dôkazné bremeno zaťažuje samotnú žalobkyňu. Je nevyhnutné hodnoverne osvedčiť, že osobná integrita žalobcov vykazuje znaky fyzického alebo psychického násillia. Súd nespochybňuje predložené lekárske správy svedčiace o zdravotnom stave žalobcov, najmä o ich diagnostike, ktorá je ale uvedené aj v samotnom návrhu. Rovnako nespochybňuje ani záver lekára o zdravotnom stave žalovaného a tiež nemožno pochybovať o tom, že matka žalobcov sa rozhodla disharmonické, napäté vzťahy v rodine riešiť aj podaním trestného oznámenia, o ktorom následnom začatí trestného stíhania či vznesení obvinenia už ale súd vedomosť nemá, pretože tieto okolnosti neboli preukázané (vo vzťahu k preukázaniu podozrenia z násillia, pretože výpoveď žalobcu v 1. rade predovšetkým popisuje to, ako to v domácnosti funguje, nehovorí o bitkách, nadávať otca počul dvakrát, jemu otec vynadal raz, ale je pravdou, že ich ponižuje). Tiež nemôže ostať bez významu, že žalovaný sa zo spoločnej domácnosti žalobcov a matky odsťahoval, čo preukazuje tvrdenie žalobcov v návrhu, ale i konštatovanie lekára v správe zo dňa 25. 05. 2020 pre oboch žalobcov, ktorí sami uviedli, že je to už lepšie. Potom ale ich tvrdenie v návrhu o strachu, úzkosti a strese sa javí byť nepravdivým, resp. nezgodným s pripojeným listinným dôkazom. Berúc do úvahy uvedené, ak by aj žalobcovia boli oprávnení na podanie návrhu z hľadiska splnenia podmienok hmotného práva, nepreukázali dôvodnosť nariadenia neodkladného opatrenia v rozsahu, akom sa ho domáhali. Len na žalobcoch spočíva dôkazné bremeno a oni sú tí, ktorí musí preukázať existenciu odôvodneného podozrenia z násillia. Skutočnosti, ktoré uvádzajú, iba tvrdia, bez akéhokoľvek ich preukázania a osvedčenia naliehavosti riešenia tejto situácie. Skutočnosti, ktoré vyplývajú z lekárskeých správ, nepreukazujú naliehavosť riešenia danej situácie ani nezgody v rodine ani psychický alebo fyzický nátlak zo strany žalovaného. Aj z týchto dôvodov by súd dospel k záveru o zamietnutí riadne podaného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ku ktorému ale ani nedošlo (z dôvodov uvedených v bodoch 14. - 20.).

22. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 C. s. p. a § 262 ods. 1 C. s. p. a nárok na náhradu žalovanému nepriznal i napriek tomu, že bol v konaní úspešný z dôvodu, že mu trovy s týmto konaním nevznikli.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne vo vyhotovení trojmo na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C. s. p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie treba predložiť v troch rovnopisoch, inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný neplní dobrovoľne to, čo mu ukladá právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie v zmysle zvláštného predpisu.